

Szerkesztőségi iroda:
Nagy-Becskek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pletz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Becskek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21 szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor,
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 Ft —

Hirdetések
a kiadóhivatalban megadtnak el-
Azonkívül az egyes hirdetési
irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 óráig.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 136. szám.

Hétfő, június 17.

A király Csehországban.

Budapest, 1901. június 16.

(P. C.) Aránylag mily csekélyre kell becsülni minden pompakifejtésükkel együtt az ünnepélyeket, összehasonlítva ama szívélyességgel, melylyel Csehország két néptörzse a most ott időző uralkodót üdvözi. Utazását csak az osztrák Reichsrath föléledt munkaképessége tette lehetővé s most ez az utazás jutalmazó glorifikációja e munkaképességnek, de a politikai katarsis, a szenvedélyek megtisztításának előidézésében is segíteni akar, elő akarja készíteni a jótékony fordulatot, mely a zavaros viszonyokból a szerencsés kimenetelhez vezet. Kívánják ezt Csehországban, óhajtják ezt Ausztriában az összes produktív körök; de még sehol sem mernek bizonyossággal reménykedni e fordulat bekövetkezésében. Pedig Ausztria gyógyulását csak a csehországi viszonyok orvoslása által lehet elérni. Mert miként az újkor kezdetével Középeurópa egyensúlyháborúit Olaszországban vívták, úgy Csehország az a föld, melyen tulajdonképpen már Huss János napjai óta majdnem szakadatlanul tart a viaskodás a csehországi nemzetiségek egyensúlyáért. Ez a viaskodás pedig a legtöbbször a sötétség és viláosság, a reakció és haladás közti viaskodás is volt és évtizedek óta a reakció volt győztes Csehországban s ezzel Ausztriában is.

Hogy hamarosan véget érjen, az most kevésbé függ a kormánytól, mint valaha, melynek magas államférfiai tehetsége és képzettsége miatt a megérdemelt sikerekben oly gazdag feje néhány nap előtt jelentette ki, hogy Ausztriában elmúlt az az idő, midőn a szlávok vagy a németek ellen lehetett adminisztrálni s törvényeket hozni. Tehát minden attól függ, hogy németek és csehek iparkodjanak egymást megérteni. Es némi jóakarattal, némi jóindulattal belátással természetesen adva van a megegyezés: az osztrákságban. Mihelyt nem érzik magukat csak cseheknek, vagy csak németeknek, hanem cseh, vagy németnyelvű osztrákoknak, rögtön ügyes és okos építőmesterei lesznek annak a háznak, melynek neve Ausztria s melynek fölépítéséhez a legjobb építőanyag áll rendelkezésükre. Ez az osztrákság azon a liberális nézeten alapul, hogy egyik néptörzs sem rövidíti meg a másik jogát a nemzeti fejlődéshez és a szabadelvűség nézetéből, mint kisugárzás önmagától ered a gondosan őrzött egyenjogúság társadalmi és felekezeti téren. Erre következik a reakció temetése, melynek vidám halotti torán fogják csak észlelni Ausztria nemzetiségei, mennyi drágaságot és csemegét vontak el tőlük eddig az önző kúcsárok. Egymás ellen — ezt már elég súlyos bajaikban kitapasztalhatták — mit sem tehetnek Ausztria népei: okos egyetértésben pedig elmozdítják a saját javukat és ezzel az egész államát. Tehát csak bátor szívvel el kell kezdeni.

Pénzkezelés a közigazgatásban A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslattal megkezdett reformmunka folytatásaként Széll Kálmán miniszterelnök szombaton újra egy fontos törvényjavaslatot terjesztett a törvényhozás elé. A vármegyei közigazgatás keretében

ben intézett pénzkezeléstörvényjavaslat a királyi adóhivatalokra bizza. Rendelkezései értelmében ezután a vármegyék pénztári teendőit, ide értve a gyámpénztári teendőket is, a vármegyei székhelyén levő királyi adóhivatal, a vármegyei számvéviség teendőit pedig a gyámügyi számvéviség teendőivel együtt a királyi pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvéviségek látják el. A járásokban a pénztári teendőket a főszolgabíró székhelyére illetékes állampénztár végzi; a számvéviség teendőit pedig egy-egy járási számvéviső osztanak a főszolgabírók mellé. A legüdvösebb eredményt várhatjuk a mostani szétszórtnan, eltérő elvek szerint folytatott pénzkezelés egységesítésétől. A közönség érdeke már rég szükségessé tette volna a reformot, amelynek következtében a felek ezután nem lesznek lénytelenek a különböző közpénztárak külön-külön fölkeresni, hanem együtt fogja találni az adóhivatalt, a vármegyei pénztárt, a gyámpénztárt. Az eljárás a pénzkezelés, a pénzek bevétele, kifizetése körül oly célszerűen lesz egyszerűsítve, hogy ez által a felek minden fölösleges idővesztéstől, igen sok haszontalan fáradságtól lesznek megkímélve. A közpénzek kezelését óriási mértékben egyszerűsíti s ezáltal olcsóbbá teszi. Az ellenőrzést olyannyira tökéletesíti, hogy a sikkasztás lehetőségét a minimumra csökkenti. A javaslat rendelkezéseit annak kodifikátora remek tollal foglalta a legszabatosabb formába.

Közigazgatási életünkből.*

Nagybecskerek, 1901. június 17.

VI.

A vármegye pénzügyeiről.

A) Egyenesadók.

Kivétel.

A lefolyt 1900. évben kivett összes egyenesadók főösszege 8,266.993 kor.**
az ezen évet megelőző évben ugyan
e címen kirovatott 8,287.545 kor,
mutatkozik visszaesés 20.552 kor,
A visszaesés beállott föld, I, II. oszt. ker. és általános jövedelmi pótdónál.
Hadmentességi díj címén kirovatott a lefolyt évben 1900. ében 181.166 kor.,
az ezt megelőző évben 173.623 kor.,
mutatkozik emelkedés 7.543 kor.

Fizetési halasztás.

24 esetben 3593 kor. adóösszeg erejéig engedélyeztetett.

Az adóknak időleges fizetéseképtelenségét a megelőző évi rossz termés és az 1900. évben a termést tönkre tevő szélvihar okozta.

Ideiglenes adómentesség.

A földadó mentesség 18 községre nézve 10206 hold 1149 öl területre nézve 10 évi tartamra engedélyeztetett. Ideiglenes hársadómentesség engedélyeztetett 221 épületre.

Beszédés, biztosítás és behajtás.

Egyenes adó fejében, az utólagos szaporodással együtt előíratott a lefolyt 1900. évben 8,284.608 kor.,
a megelőző évből hátralékban maradt 2,997.760 kor.,
az összes tartozás 11,282.368 kor.,
ebből leiratott a lefolyt évben 306.677 kor.
erre beszédetett a lefolyt évben 8,154.025 kor.
összesen . 8,460.703 kor.,
mutatkozik az év végén hátralék 2,821.665 kor.

* A közig. bizottság jelentéséből.

** A filléretet mindenütt elhagytuk.

A hátalék a lefolyt évben az azt megelőző évben fennmaradt tartozással szemben csökkent 176.094 kor.
Hadmentességi díj címén, az utólagos szaporodással együtt előíratott a lefolyt 1900. évben 181,470 kor.,
a megelőző évben hátralékban maradt 250.510 kor.,
az összes tartozás 431.980 kor.,
ebből leiratott a lefolyt évben 509 kor.,
erre beszédetett a lefolyt évben 146.652 kor.,
összesen . 147.161 kor.,
mutatkozik az év végén hátralék 284.819 kor.

A hátralék a lefolyt évben az azt megelőző évben fennmaradt tartozással szemben emelkedett 34.308 kor.,
maka a silány termés, továbbá olcsó gabona árak és elemi csapások.

Az 1883. évi XLIV. t. c. 81. § ában körülírt felelősség kimondatott 28 községben, alkalmaztatott Bánlak, O-Szt.-Iván, Valkány és Csenta községekben.

Az egyenes adóknál. A hátralékos adótartozások telekkönyvi biztosítása alkalmaztatott 2404 esetben 280.212 kor. összeg erejéig.

Az adótartozás törlesztésének telekkönyvi bekebelezése elrendeltetett 626 esetben 70.369 kor. összeg erejéig.

Az adótartozások biztosítása céljából kereszttul vezetett dologi végrehajtások folytán 64 községben 308 ingatlan árvereztetett el.

Adóhátralék töröltetett behajthatatlanság címén 64.255 kor.

B) Bélyeg és jogilletékek.*

Bélyeg és jogilletékekben kiszabott: a lefolyt 1900. évben 1,706.697 kor.,
az ezt megelőző évben 1,869.307 kor.,
mutatkozik visszaesés 162.610 kor.

A birtok változások számban és értékben való csökkenése valamint a jogügylet kötéseknek kevesbedése idézte elő a visszaesést.

Illeték egyenértékben kiszabott:

a lefolyt 1900. évben 132.283 kor.,
az ezt megelőző évben 115.957 kor.,
mutatkozik emelkedés 15.326 kor.,

Fizetési halasztás.

Fizetési halasztás engedélyeztetett 120 esetben 30.090 korona erejéig

Beszédés, biztosítás és behajtás.

Bélyeg- és jogilleték címén, az utólagos szaporodással együtt előíratott: a lefolyt 1900. évben 1,777.722 kor.,
a megelőző évben hátralékban maradt 3,196.816 kor.,
összes tartozás 4,974.538 kor.,
leiratott a lefolyt évben 3.196 kor.,
beszedetett a lefolyt évben . 1,780.379 kor.,
a jegyzékben nyilvántartatik . 103.813 kor.,
esedékesse nem vált tartozás 667.068 kor., 2,870.946 kor.,
mutatkozik az év végén igazolatlan hátralék 2,103.592 kor.

A hátralék a lefolyt évben az azt megelőző évben fennmaradt tartozással szemben csökkent 322.341 kor.
Illeték egyenérték címén, az utólagos szaporodással együtt előíratott a lefolyt 1900. évben 132.283 kor.,
a megelőző évből hátralékban maradt 94.869 kor.,
összes tartozás 227.152 kor.,
leiratott a lefolyt évben 8.201 kor.,
beszedett a lefolyt évben . 117.748 kor. 125.949 kor.,
mutatkozik hátralék 101.203 kor.

A hátralék a lefolyt évben az azt megelőző évben fennmaradt tartozással szemben emelkedett 6.333 kor.

* Megjegyzés. A B) pont alatti összegekben Pancsova törvényhatósági városra vonatkozó adatok is benn foglaltnak, mert a kir. p. ü. ig. m. r. számvéviségnél a könyvelés nem történik törvényhatóságokként

11.220 esetben 850.397 kor. erejéig kérelmet tett a hátralékos illeték tartozások telekkönyvi biztosítása és 9443 esetben 143.899 kor. erejéig rendeltetett el az illeték tartozás törlesztésének telekkönyvi bekezeleése.

Behajthatlanság címén 113.148 korona töröltetett.

C) Szeszadó, cukortermelési, sörtermelési és ásványolajadó.

Szesztermelési adó:

Szeszadó fejében előíratott 60.807 korona.

Szeszfogyasztási adó:

Szeszadó fejében előíratott 648.273 korona.

Hitelettetett 552.463 korona.

Dohányelárusítás.

8 nagy és 1473 kisáruda van.

A dohány nagyárudák jutaléka 50.421 kor.

A dohány kisárudák által fizettetett 50.902 kgr.

A dohány árusoknak forgalma 1,972.693 kor.

Sóelárusítás.

A lefolyt 1900. évben a sóeladás forgalma: anyagban 1,375.676 kgr., pénzértékben 258.274 kor.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7/2 óráig nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Június 22. Az olvasókör júniája az erdőben.

" 23. Műkedvelői előadás a városi színházban.

" 23. Csikódíjazás a vásártéren.

" 27. Torontói h. é. vasutak közgyűlése.

Július 7. A nagybecskereki könyvnyomdászok szak-egyletének János-ünnepje az erdőben.

— Személyi hir. Rónay Jenő főispán és dr. Dellimanic Lajos alispán, kik néhány napig hivatalosan távol voltak, tegnap vissza érkeztek Nagybecskerekre.

— Uj doktor. Neumann Rafael, városunk szülötte, a múlt héten kitüntetéssel tette le Budapestén a jogi doktorátust.

— Honvédeink Szegeden. Tegnap indult el a nagybecskereki honvédszászlóalj legénysége teljes felszereléssel Szegedre, ahol az ezredgyakorlatokban fog résztvenni. A gyakorlatok augusztus közepéig tartanak. A legénység az utat Szegedig öt nap alatt teszi meg, ötször tartva utközben pihenőt.

— Anyakönyvvezetés. A belügyminiszter az oroszországi anyakönyvi kerületbe Steiner József h. segédjegyzőt, a lajosfalvi pedig Szabó Ernő községi tanítót anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel megbizta.

— Iparosok a főispánnál. A nagybecskereki ipartestületnek egy tekintélyes küldöttsége tisztegette ma délben Rónay Jenő főispánnál, a vásári rendtartás módosítására irányuló kérvényt adván át a főispánnak. A vármegye főispánja a nála megszokott szívélyességgel fogadta a küldöttséget, melynek Laube Péter volt a vezetője és szónoka, és válaszában megígérte, hogy mindent el fog követni, hogy az iparosok kérése, amennyiben jogos és méltányos, teljesíthető.

— Eljegyzés. Marjanovics Ilona kiaszonyt, Marjanovics Tivadar pancsovai állami tanító leányát tegnap délelőtti jegyezte el Vukovics Szilárd g. k. lelkész-jelölt.

— Rajzkiállítások. A helybeli polgári és felső kereskedelmi iskolánövédekének a tanév folyamán készített rajzainak kiállítása, mely az iskola egyik első emeleti termében van elhelyezve, f. hó 22-ig délelőtt 8—12-ig, délután 2—4 óráig megtekinthető a nagyközönség által. A kiállítás magában foglalja a polgári iskola I—IV. osztályú tanulóinak szabadkézi és mértani rajzait és szépírási gyakorlatait, nemkülönben a felső kereskedelmi iskola növendékeinek egyéb írásbeli munkáit. Mintegy 200 tanuló rajzai vannak ott elhelyezve, kiknek mindegyike átlag vagy 20 rajzot készített. A kiállítás módszertanilag van rendezve, fokozatosan tüntetve ki a tanulók haladását a rajzolásban. A kiállított rajzokat általában a tisztaság és csinoság jellemzi. Több tehetséges fiu rajza túlhaladja a közönséges mértéket; köztük kiválik különösen egy 12 éves fiu, Nedelkovic Száva L.

oszt. tanuló, kinek kézügyessége és türelme bámulatos és kinek figurális rajzai meglepően szabályosak és élethűek. Egy rajza 12 fogoly katonatisztet ábrázol a börtönben, egy másik pedig élethalálharcot szerbek és törökök között. A kiállítás szakaszot rendezése Szalaváry Ede szabad-ézi rajz, mértani rajz és szépírási tanár érdeme, ki méltán büszke lehet arra az eredményre, melyet növendékei e szakokban értek. Tanításának irányzata mindenben a gyakorlati alkalmazhatóságra irányult és így biztosan remélhető, hogy a növendékek a gyakorlati életben is hasznát fogják venni az elsajátított ismereteknek. A szép kiállítást minden a tanügy iránt érdeklődő szives figyelmébe ajánljuk.

A főgimnázium rajzkiállítását holnap reggel 8 órakor fogja Balássi József igazgató megnyitni. A kiállítás egy héttig nyitva marad.

— János-ünnepély. A „Nagybecskereki könyvnyomdászok szakegylete” július hó 7-én a kincstári erdőben válogatott műsorral és táncokkal egybekötött János-ünnepélyt rendez. Belépődíj 60 fillér. Külön meghívók nem bocsájtatnak ki. Bővebbet a falragaszok.

— Vivő akadémia. Armentani szegedi vivómester, a városunkban rendezett két havi tanfolyam végétével a Torontói atlétikai klubbal egyetemben nagyszabású vivő-akadémiát rendez. E sport-ünnepély, mely f. hó 30-án fog megtartani, városunkban egyesíteni fogja a kiváló mesternek összes tanítványait, akik közül nem egy ugy Budapestén, mint Bécsben első rangú vivónak minősített, mint a városunkban előnyösen ismert Matuskovich honvéd főhadnagy, Hoffmann utás főhadnagy, Kóós honvéd főhadnagy stb. Az akadémia való belépés díja, tekintettel arra, hogy a klub a sport népszerűsítésére is törekszik, csupán két koronában állapított meg.

— Bősten áldása. Juhász Margit krivabari béresgazdáné e hó 13-án férjét három erős fiúgyermekkel ajándékozta meg. Anya és gyermekek a legjobb egészségnak örvendenek.

— Éjjeli zivatar. Tegnap este tíz óra tájban hatalmas villámlás és dörgés kíséretében tört ki a zivatar és egyfolytában, mintegy óra hosszat ontotta az esőt. Majd kétrédbeli pihenőt tartva, ismételve ujult erővel tombolt. A kaszinó-kert zsufolva volt vendégekkel, akik a szabadban produkáló bűvészek mutatványait nézték. A rögtönösen keletkezett sápor szétrebbentette a közönséget, melynek nagy része aztán fedél alatt hallgatta tovább a cigányzenét. A széllel együtt járó zápor sok kárt okozott a határban, a már megkapált tengerit kitérdelve és ledöntögetve.

— Makacs öngyilkos. Degrell Györgyné istvánföldi asszonyt annyira buskomorra tette, hogy fiának be kellett vonulnia katonának, hogy ilyen lelkiállapotban ösz óta már három ízben fölakasztotta magát, egyszer pedig a kutba ugrott, de mindannyiszor megmentették. A napokban, mint a „Módos” írja, újra fölakasztotta magát és ez egyszer teljesült is a kívánsága; mert a mikor tettét észrevették, többé már nem élt.

— A betegsegélyző pénztárak reformjáról szóló törvényjavaslat már nem kerül az országgyűlés mostani ülészsaka elé. A törvényjavaslat teljesen kész és minden előkészület megtörtént az országgyűlési tárgyalás megindítására, de a politikai viszonyok alakulata arra bírta a kereskedelmi minisztert, hogy a törvényjavaslatnak ez ülészsakban való tárgyalását ne erőltesse.

— Agyonütötte a villám. Pénteken reggel 6 órakor Bóka községben zivatar volt. A határban már szorgalmasan dolgoztak. Midőn a zápor egyszerre megeredt, a munkások menekültek, kiki a hová tudott s így többek közt Zsunat Anna, a volt horvátbókai községi bíró Zsunat István 17 éves leánya, egy a közelben levő cőszkunyhóba menekült, de alig hogy az eső elől biztos menedékebe húzódtott, villám csapott a kunyhóba s az ott időző leányt agyonsújtotta. A közelben levő munkások, amidőn látták, hogy a kunyhó ág, a leányt az égő kunyhóból kimentették ugyan, de már akkor csak a villámcsapástól feketére perzselt holttestét találták. — Ugyane napon Bóda község határában szintén nagy vihar dühöngött. A határon kint dolgozó munkások közül Szabó nevű bódai lakosnak egy 17 és egy 24 éves fiát a villám

agyonsújtotta. A megrendítő szerencsétlenség annál mélyebben sújtja a szegény szülőket, mivel az idősebb fiu vőlegény volt és 16-án vagyis vasárnap kellett volna megtartani menyegzőjét.

— Különös ismertető jelek. A rendőri körözvények néha igen humorosan vannak megszerkesztve. Többek között érdekes az a körözvény, melyet I—ny város küldött szét a többi városoknak. Ime ideiktatjuk: Körözvény! Bognács Maca cselédleány városunk területéről eltűnt. Miután nincs kiárva, hogy büntény áldozata lett, ezton keresi a rendőrség. Különös ismertető jele: szivdobogása van. — Körözvény! Sikkesztással vádoit Kasza Bertalan bankhivatalnok, 26 éves, nőtlen, megszökött. — Ismertető jele: büntetlen előéletű.

— Tilos cigaretták. Van a pénzügyminiszternek egy rendelete, amelylyel eltiltja, hogy nyilvános mulató helyeken trafik szivarkánál egyebet árusítsanak. E rendelet ellenére azonban ma is mindenfelé olyan cigarettát adnak a kávéházakba járó közönségnek, melyeket a nyilvános mulatóhelyek alkalmazottjai maguk készítenek. A miniszter azonban egy régebbi rendeletének akar most érvényt szerezni és e célból szigorú hangu rendeletben hívja föl a pénzügyigazgatóságot is arra, hogy a visszaéléseket ellenőrizze s minden kihágást a törvény teljes szigorával büntessen meg.

— Megőrült. Jancsok Károly pancsovai városi törvényhatósági biz. tagon, kin már tavaly is mutatkozta az örültség jelei, a napokban e rettenő betegség annyira kitört, hogy Budapestre kellett szállítani, hol egy magán gyógyintézetben helyezték el.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Frankl Miksa ügye. Nemrégiben folyt le a nagybecskereki kir. törvényszék előtt Frankl Miksa dr. volt módosi ügyvéd büntügye, akit hosszas tárgyalás után, mint azt annak idején ismertettük, a bíróság az okirathamisítás vádjá alól fölmentett. A vád anyaga a következő volt: Haberman Máriának 224 forintnyi követelése volt még 1863-ból bekezeleze Kiu Márkó ingatlanára. A kincstár elárverezette Kiu földjét, az asszonyt azonban ahol sem találták, miért is ügygondnokot rendeltek ki részére. Ez az ügygondnok Frankl volt, aki meghatalmazást mutatott be a bíróságnak Haberman Mária nevének aláírásával. Frankl erre fölvette a pénzt. Jött aztán egy másik ügy is. Haberman Máriának Josch Gruja torontói földműves ellen is volt 306 forintnyi követelése, ami szintén be volt kezeleze. Ki nem deríthető módon ekkor „kicsempesődött” a Kiu iratokból Haberman Mária meghatalmazása s a dátum és név kijavításával mint újabb meghatalmazás szerepelt arra a célra, hogy Frankl fölvehesse a Josch-féle pénzt is. Kiu Markó örököse azonban 1898-ban pört indított, melyben asszal vádolja Frankl, hogy jogtalanul vette fel az összeget. A tárgyalás folyamán aztán bebizonyult, hogy a meghatalmazás hamis, mert Haberman Mária annál kevésbbé jegyezhetette az irások alá a nevé 1897-ben, minthogy éppen tizenhárom évvel azelőtt halt meg. Erre Frankl a Kiu-féle pénzt bírói letétbe helyezte, a Josch-félet azonban magánál tartotta. A hosszas visszágalt folyamán, mely alatt Frankl több ízben le is tartóztaták, Frankl hirtelen bírói letétbe helyezte est a másik pénzt is. A felmentő ítélet ellen tudvalevőleg a kir. ügyész felebbesett s így az ügy a szegedi kir. ítélőtáblához került, ahol a pénteki ülésben helybenhagyták az első bírósági felmentő ítéletet. A főügyész helyettes semmiségi panaszt jelentett be s így az összes pöriratok a kuriához kerülnek.

Irodalom.

* „Torontál vármegye új kilométer mutatója” címmel hasznos munka látott napvilágot Komlóssy Zeiga nagykikindai szolgabírói irnok összeállításában, mely munka a szakértők osztatlan tetszését vívta ki. A mű, mely szebkkönyv alakkal bír, nélkülözhetlen tanácsadója az állami, törvényhatósági, valamint magánhivatalok tisztviselőinek; a csendőrségnek és katonai közegeknek, kik kiküldetéseken járnak el és utiszámlájukban a bejárt ut után a kilométer penéseket számítani jogosultak. Nélkülözhetlen azokra nézve is, kiknek hivatása az utiszámlák felülvizsgálása, mert e munka segélyével a legrövidebb idő alatt a legpontosabban képes mindenki azonnal az utiszámla helyes és pontos kiszámításáról meggyőződni és felülvizsgálatot teljesíteni. A munka praktikus volta mellett bizonyít az a körülmény, hogy a számítások hibátlan biztosága mellett a leggyorsabb áttekintésű és könnyen megtalálható a kívánt távolsági adatok. Kapható

Nagy-Kikindán Radák János könyvkereskedésében, valamint főközlésében Török-Becsén. Ara két korona.

* Kis Lap. Több mint negyed évszázad óta gyönyörködteti a „Kis Lap” című képes gyermekújság Magyarország apró olvasó közönségét. Hétről hétre mint szívesen látott vendég kopogtat be a magyar családok hajlékába, a holdvidám gondatlan gyermekek repeső szíveivel várják, ujongva köszöntik és találgatják, vajjon mi csoda szepet, kedveset hoz magával a „Kis Lap” legújabb száma. A „Kis Lap” gyönyörű tartalmához képest díszes kiállításban jelenik meg, mindazonáltal ára oly csekélyre van szabva, hogy mindenki könnyen megszerezheti gyermekének. A „Kis Lap” az egyetlen magyar gyermekújság, melyet a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium az elemi népiskolák tanuló ifjúságának olvasmányul ajánlott. Előfizetési ára 1/4 évenként 2 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Kerepe-i ut 54.

* Háztartás. Kürthy Emilné szerkesztésében és az Athenaeum r. t. kiadásában havonként 3-szor megjelenő „Háztartás” a magyar gazdasztyonyoknak egyetlen magyar lapja, mely a háztartás minden ágában utbaigazítást ad, helyiellközrel képekkel magyarázva. A „Háztartás” bbszépírodalmi részét irodalmunk legkiválóbb művelői szerkesztik. Költemények, elbeszélések a legjobb írók tollából élénkítik a „Háztartás” tartalmát, és a mi szintén igen nagy érdeklődésre számít: a divat is szóhoz jut írásban és képből, ennek a maga nemében egyetlen lapnak a hasábjain. A „Háztartás” gyönyörű szines borítékban jelenik meg és előfizetési ára 1/4 évre 3 korona. Mutatványszámot küld ingyen a kiadóhivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1901. május hó 1-től.

Erkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:
Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 5 óra 58 p.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 17-én.
Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében megkezdtek a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló javaslat tárgyalását.

Kristóffy József előadó utal hosszabb előterjesztésében a közigazgatás javításának szükségességére. Ez a mostani javaslat fontos lépés a közigazgatás államosítása felé.

Az ülés tovább folyik.

A király Prágában.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Prágából jelentik: Ó felsége tegnap reggel 7 órakor csendes kísérettel hallgatott. Délután 1 órakor több látogatást tett.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Prágából sürgönyzik, ő felsége ma Theresienstadtba utazott.

Fejérváry báró diszpolgársága.

Budapest, június 17. (A „Torontál” ered. távirata.) A főváros ma délutáni rendkívüli közgyűlésében megkezdtek Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter diszpolgárságára vonatkozó indítvány tárgyalását. Előbb többen a közgyűlésnek őszre való elhalasztását indítványozták, amit a túlnyomó többség elvetett. Ezután harmincnél több interpellációt jelentett be a leszavazott kisebbség. Ambár ezek nagyobb részét visszavonták, mégis több interpelláció maradt, amelyeknek a közgyűlés megengedte az előterjesztését. Az ülés tart.

A resicai sztrájk.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A resicai sztrájk munkásainak 10 tagból álló küldöttsége érkezett ma reggel Budapestre. A nyugati vaspályánál több szocialista várta a küldöttséget, 9 órakor fogadta az osztrák-magyar államvasutttársaság igazgatósága a küldöttséget. Ma már a sztrájkolók és az érdekeltektársaság között tisztán a félórás munkaszünet idejének meghatározásánál van eltérés a felfogásokban. Ugyanis Hegedüs miniszter utalással az ipartörvény 117. szakaszára, utasította a vasutttársaságot, hogy a sztrájkolók által követelt félórás munkaszünetet halsdékitalan adja meg. A társaság megfelelt e kívánságnak és naponként délután 4—5 óra között állapított meg a munkaszünetet. A sztrájkoló munkások azonban ezt a félórát egyesíteni kívánják az ebéd időben eső egy órai munkaszünettel. Ebben a felek nem tudtak megegyezni és így holnap délelőtt Sztérényi miniszteri tanácsos fogadja a küldöttséget és ő felvilágosítást ad, hogy a törvény betűi miképpen értelmezendők.

Mérges tej.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Titelen, mint onnét jelentik, Totzner József cigányzenész egy szerb parasztsztyonytól beteg gyermeke részére két liter tejet vásárolt. A tejből ivott a beteg gyermek, annak négy testvére, a zenész és a felesége. Fél óra múlva valamennyien rosszul lettek. Sikoltozásukra a szomszédok orvost hozattak, aki mérgezést konstataált a cigány-család tagjain. A beteg gyermekén már segíteni nem lehetett, meghalt. A többiek élet halál közt vannak. A vizsgálat a tejárúsító asszonyt letartóztatta.

Gyujtogató villám.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zentáról sürgönyzik: Tegnap délben iszonyu zivatar vonult el a város fölött. A villám becsapott Csányi István gazda házába, s dacára a zuhogó zápornak, a ház földig égett. A házban levő Szlobodán és Daróciné súlyosan megsérültek.

Utazás léghajón.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Lipót Szalvator főherceg a Kresz mérnök által tökéletesített „Meteor” nevű léghajóra szállt. A mérnökön kívül felszállott még Hinterstoisser százados, a katonai léghajós osztály parancsnoka is. A gyorsan felszállott léghajó 6 órai ut után a porosz sziléziai Gross-Chelm községben szállott ismét földre. A léghajó tehát óránként 57 kilométer távolságot futott be átlag 3400 m. magasságban.

Rablók kezében.

Budapest, június 17. (A „Torontál” ered. táv.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Davidovics Milán magyar alattvalót kossovói területben jártában rablók fogták el, akik száz arany váltásdíjért akarták csak szabadon bocsátani. A követség közbenjárására a magas porta fizette ki a rablóktól követelt váltásdíjat és Davidovics visszanyerte szabadságát.

A burok szabadságharca.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: Kitchener jelenti Pretóriából, hogy Eliot oszlopa Vrediből jövet Keitz közelében e hó 7-én megittközött Dewett csapatával. Heves harc után 71 kocsit, 10 000 töltényt, 400 marhát zsákmányul ejtettek és 45 embert elfogtak. A buroknak 12, az angoloknak 20 halottjuk volt.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti táv.) Pretóriából jelentik: Wilmanest mellett a burok egyik kommandója egy 250 főnyi angol csapatot megtámadott. Angol részről 2 tiszt és 16 katona elesett, 4 tiszt és 34 ember megsebesült. Ötvenkét ember kivételével, akik futásban kerestek menedéket, a többi mind foglyul ejtették a burok, akik ezenkívül még két Maximágyut s temérdek löszert zsákmányoltak.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1901. június 17.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig	
Bánsági	6	76	7.70	7.80	80	0—	0—
Tiszavidéki	76	7.90	8.—	80	8.35	8.45	
Pestvidéki	76	7.90	8.—	80	8.25	8.35	
Bácskai	76	7.95	8.10	80	0.—	0.—	

Rozsa		uj		elsőrendű		kilós	
				70—72		7.35	
„	„	„	„	„	„	„	7.50
„	„	„	„	„	„	„	7.84
„	„	„	„	„	„	„	6.75
„	„	„	„	„	„	„	6.80
„	„	„	„	„	„	„	0.—
„	„	„	„	„	„	„	7.30
„	„	„	„	„	„	„	0.—
„	„	„	„	„	„	„	6.45
„	„	„	„	„	„	„	6.50

Határidő-üzlet.

Budapest, június 17 (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett megfelelő volt a vásárlási kedv is, úgy készáruban, mint a határidő-üzletben, amit a leszállott áraknak lehet tulajdonítani. Az árak nem csak a készárúnál, hanem a spekulációnál is csökkentek. A határidő-üzlet jegyzései d. u. 1 órakor a következők voltak:
Buza októberre 8.07—8.08
Rozsa „ 6.88—6.89
Zab „ 6.25—6.26
Tengeri júliusra 5.43—5.44
Repece augusztusra 13.10—13.15

HIRDETÉSEK.

3735 kig. sz. 1901.

600—3.2

HIRDETMÉNY.

A nagyszentmiklósi járás uti bizottsága 1901. évi április hó 12-én hozott 21323/1901.számú alispáni rendelettel jóváhagyott határozatával a nagyszentmiklósi valkányi járási közutnak még kiépítetlen 12.5 km. szakaszának asucai tört köveli kiépítését és hengerelését 100.237 kor. 50 fillér erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából 1901. évi június hó 27-én délelőtti 11 órakor a nagyszentmiklósi főszolgabíró hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik, a versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fenti munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat kitűzött nap délelőtti 11 órájáig alólirott főszolgabíróhoz mint uti bizottsági elnökhöz annál inkább nyújtásák be, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó részletes feltételek a hivatalos órák alatt a járási főszolgabíró hivatalos helyiségében a tárgyalás napjáig megtekinthetők.

Nagyszentmiklóson, 1901. évi június hó 10-én.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

Torontáli h. é. vasutak részvénytársaság.

Tisztelt közgyűlés! A Torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság ügyvezetését az 1900. év folyamán rendszeresen ellenőrizvén, van szerencsénk jelenteni, miszerint az igazgatósági ügykezelést mindenkor szabályszerűnek tapasztaltuk. Megvizsgáltuk különösen az igazgatóság által vezetett számadásokat és beterjesztett évi mérleget, melynek tételeit az üzleti könyvekkel megegyezőkné és helyesnek találtuk. Kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy az előterjesztett mérleget és zárszámadásokat helyben hagyja és az 1900. évről vonatkozó felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint magunk részére megadja méltóztatásuk.

Nagybecskereken, 1901. évi június hó 14-én.

A felügyelő-bizottság:

Csávossy Ignác s. k., Steinitzer Géza s. k.,
Tóth István s. k.

1900. évi mérleg:

Vagyon: Vasutépítés és beruházás 21.335.000 korona. Le az eladott nagybecskereki műhely értéke = 480.000 korona = 20.855.000 korona. A gépgyári lakóház és telkek 64.000 korona. Letét a magyar jelzálog hitelbanknál 1000 korona. Községek hátralékos hozzájárulása: tőke 348.220 korona, kamat 164.705 korona 97 fillér = 512.925 korona 97 fillér. Községek tartozása készfizetői kezesség alapján 4198 korona 05 fillér. Torontál-vármegye utalapja 222.819 korona. Értékpapír letétek 193.020 korona. Betegsegélyző pénztár 4252 korona 54 fillér. Magyar kir. államvasutak: üzlet 101.024 korona 22 fillér, gépgyár és műhely 502.470 korona 14 fillér, forg. eszközök törleszt. 1900. X/1—XII/31. 4851 korona 02 fillér = 865.492 korona 07 fillér. Adások: Gyári üzemből 59.529 korona 65 fillér, gyári üzemből váltóra 53.874 korona 43 fillér, különfélék 22.642 korona 71 fillér = 136.046 korona 79 fillér. Veszteség mint egyenleg 914.661 korona összesen 23.773.415 korona 42 fillér.

Teher: Törzsrészvények 7.183.200 korona. Elsőbbségi részvények forgalomban 4.021.400 korona, törlesztve 176.600 korona = 4.198.000 korona. Elsőbbségi kötvények forgalomban 9.779.000 korona, törlesztve 174.800 korona = 9.953.800 korona. Tartalékalap 154.608 korona 70 fillér. Külön tartalékalap 2548 korona 26 fillér. Be nem váltott els. részv. és szelv. 680 korona. Be nem váltott els. kötv. és szelv. 2265 korona 50 fillér.

Építési megtakarítások 1435 korona 90 fillér. Allomás bőv. maradv. 10.263 korona 62 fillér. Hiánypótl. maradv. 2907 korona 74 fillér. Törzsrészvény tulajgyezés 122.000 korona. Letétek készpénzben 580 korona 56 fillér. Letétek értékpapirokban óvadékok 170.220 korona. Igazg. tagok 22.800 korona = 193.020 korona Magyar kir. államv. lesz. egyenl. 521.805 korona 84 fillér. Vízpótlék 5760 kor. temesvár—módosi garancia 6161 korona 96 fillér = 533.727 korona 80 fillér. Elfogadványok 1.100.000 korona. Nyugdíjintézet 180.834 korona 58 fillér. Magyar kir. adóhivatal száll. adó 107.022 korona 80 fillér, alkalm. adója 4635 korona 76 fillér = 111.658 korona 56 fillér. Hitelezők 21.662 korona 65 fillér. Atfutó számla 171 korona 46 fillér, összesen 23.773.415 korona 42 fillér.

Nagybecskereken, 1900. évi december hó 31-én.

Az igazgatóság.

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság:

Csávossy Ignác s. k., Steinitzer Géza s. k.,
Tóth István s. k.

Dolác község előjárósága,

1911. kig. sz. 1901.

602-3.1

Árverési hirdetés.

Dolác község urbéres területen gyakorolható vadászati jog 1901. évi augusztus hó 1-től hat egymás után következő évre f. évi július hó 1-én délután 9 órakor Dolác község jegyzői irodában a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adni.

Közelebbi feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Dolác, 1901. június 12-én.

Wiume
jegyző.

Rattinger János.
bíró.

Bolgártelep község előjáróságától.

1546. sz. 1901.

604-1.1

Árverési hirdetés.

Alulírott község előjárósága közözzé teszi, hogy a község vadászati jogát. (a terület 1867 holdból áll) hat egymás után következő évre, vagyis 1901. évi augusztus hó 1-től 1907. évi július hó végéig nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adja.

Az árverés Bolgártelep község-házánál 1901. évi július hó 1-én d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Kikiáltási ár 60 korona, bánatpénz 10%. A részletes feltételek az árverés napjáig a községi irodában betekintethetők.

Bolgártelep, 1901. évi június hó 10-én.

Végh Frigyes
jegyző.

ifj. Bartulov Bánó
bíró.

Torontál-vármegye alispánjától.

2297. szám. 1901.

605-1.1

Pályázati hirdetés.

Nagykikinda városánál újonnan szervezett és évi 1400 korona fizetés és 300 korona lakbérrel javadalmazott kataszteri nyilvántartói, továbbá 5 egyenként évi 1200 korona fizetés és 240 korona lakbérrel javadalmazott városi adóügyi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy kérvényeiket hozzám ez évi június 15-ig nyújtsák be.

Nagybecskereken, 1. 01. évi június hó 10-én.

Dr. Dellimanics s. k.,
alispán.

Tomasevác község előjárósága.

1776. szám 1901.

566-3.3

Hirdetés.

Alulírott község előjárósága részéről ezennel közözzé teszi, hogy Tomasevác község tulajdonát képező vadászati jog 1901. évi augusztus hó 1-től kezdve 6 évi időtartamra folyó évi július hó 8-án d. e. 10 órakor Tomasevác község-házában tartandó nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe fog adni.

A kikiáltási ár 40 korona, a melynek 10% bánatpénz gyanánt az árverés megkezdése előtt a községi bíró kezébe leteendő.

A feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában betekintethetők.

Tomasevác, 1901. évi június hó 11-én.

Himmelstein,
s. jegyző.

Jagodics Mladen,
bíró.

Keglevichháza község előjáróságától.

1. 43. szám 1901.

603-1.1

Árverési hirdetés.

Alulírott község előjárósága közözzé teszi, hogy a község vadászati jogát, melynek területe 1900 holdból áll, hat egymás után következő évi vagyis 1901. évi augusztus hó 1-től 1907. évi július hó végéig nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adja.

Az árverés Keglevichháza község-házánál 1901. évi július hó 4-én d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Kikiáltási ár 60 korona, bánatpénz 10%. A részletes feltételek az árverés napjáig a községi irodában betekintethetők.

Keglevichháza, 1901. évi május hó 17-én.

Végh Frigyes,
jegyző.

Baier Miklós,
bíró.

!!UTOLSÓ ELŐTTI HÉT!!

Huzás visszavonhatatlanul

1901. június 25-én.

Concordia sorsjegyek
à 1 korona.

Főnyeremény

30.000 korona értékű

Ajánlja:

Kadelsburger L., bank- és váltó-üzlet.
Stern H. és Flai, sorsjegyelárusító.
Watzke E., sorsjegyelárusító.

Nagybecskerek.

540-18.10